

Checklista kommunpolitiker – beräkning av och fastställande av skolpengen för grundskolan

Skollagen anger att kommunen ska beräkna grundbeloppet för skolpengen och att densamma sedan ska vara lika för grundskolor oavsett om de är fristående eller kommunala. Samtidigt vet vi att det skiljer stort när det gäller hur man beräknar skolpengen i olika kommuner. Det är ofta väldigt svårt för såväl kommunpolitiker, allmänhet som företrädare för fristående verksamheter att analysera hur denna uträkning har skett. Det behövs en bättre transparens.

Mot bakgrund av detta har vi tagit fram en checklista, framförallt avsedd för lokalpolitiker. Detta för att säkerställa att beräkningarna i kommunen sker utifrån rätt underlag och att skolpengen är rättvist utformad.

1. Var i den kommunala organisationen fattas besluten om bidrag till fristående verksamhet i din kommun? Har du som lokalpolitiker full insyn i denna process? Kan du påverka utfallet?
2. Hur transparent är din kommun med sin beräkning av bidragsbeloppet till fristående skolor? Finns den ekonomiska informationen som ligger till grund för beräkningen av ersättningen tillgänglig (på hemsida), lämnas den efter begäran eller görs tillgänglig på annat sätt?
3. Hur kontrollerar du som lokalpolitiker att alla de kostnader som kommunen har för sin egenregi ingår i underlaget för bidrag till fristående verksamheter?
4. Anser du att din kommun är transparent när det gäller hur beräkningen och specificeras av beloppen för lokalkostnader, administration samt moms i bidragsbeslutet? Hur räknas tex genomsnittskostnaden för lokalkostnader fram? Ersätter kommunen någon friskola för faktiska lokalkostnader?
5. Har du som lokalpolitiker varit med om att fastställa vilka principer som ska användas för att avgöra vilka kostnader som ska ingå och vilka som inte ska ingå i underlaget för beräkning av bidrag? Om så – hur tydligt är grunderna för beslutet om varför vissa delar ska ingå och andra inte (t.ex. overhead, administration och kammungemensamma funktioner)?
6. Har du som lokalpolitiker ställt krav på/kontrollerat att kommunen kan visa att skolpeng per elev går ihop med total budgetram och budgeterat elevantal för den kommunala verksamheten? Dvs är skolpeng/elev multiplicerat med antal elever lika med total budgetram exklusive eventuella avdrag för kostnader som inte ska ligga till grund för skolpengen.
7. Hur använder din kommun ev socioekonomiskt tillägg? Om så hur är det uppbyggt och hur fördelas det för att säkerställa att det hanteras rättvist för elever i kommunala resp fristående skolor?
8. Har du som lokalpolitiker varit med och fattat beslut om principer för fördelningen av tilläggsbelopp? Säkerställer riktlinjerna att det görs en individuell prövning av varje elevs behov utifrån ansökan om tilläggsbelopp. Ersätts även kostnaden för modersmålsundervisning, som tilläggsbelopp?

9. Har du som lokalpolitiker fattat beslut om principer för beräkning av bidragen till grund- och gymnasiesärskolan? Skiljer det sig från vad som gäller för grund- och gymnasieskola?
10. Har du som lokalpolitiker varit med om att fatta beslut om hur ersättningen till fristående skolor med höga kostnader för nyanlända elever, t.ex. förberedelseklasser ska utformas, tex någon form av extra tillskott?
11. Har din kommun regler för hur kostnaderna för skolskjuts hanteras?
12. Har du som lokalpolitiker varit med om att fatta beslut om hur din kommun ska hantera underskott i egenregi och i vilken utsträckning det kan innebära att de fristående skolorna får resurstillskott?
13. Hur har du som lokalpolitiker säkerställt att det råder likabehandling av elever i fristående skolor och kommunala skolor om din kommun gör ändringar i bidragsbeloppen till fristående skolor under löpande budgetår?
14. Hur hanterar din kommun byte av skola under terminen. Har ni beslutat om avräkningstillfällen och eventuella brytpunkter för skolpengen? Finns det datum på terminen efter vilket ersättning inte betalas ut i fall elever skulle byta skola?
15. Hur har du som lokalpolitiker säkerställt att beslut om kommande års skolpeng sker i enlighet med lag, dvs före den 31 december?
16. Hur har du som lokalpolitiker säkerställt att fristående och kommunala skolor får omedelbar information om den beslutade skolpengsnivån?
17. Har du säkerställt att din kommuns modell för fördelning av resurser till de egna skolenheterna innebär att det råder lika behandling mellan friskolor och egen regi. Har din kommun tex internt samma ersättningssystem som för de fristående skolorna? Tillämpas interndebitering (köp- och säljsystem) för exempelvis lokaler, IT och administration?
18. Har du som lokalpolitiker säkerställt att din kommuns centrala skolförvaltning eller liknande organisation är utformad så att lika villkor och konkurrensneutralitet mellan fristående skolor och egenregi kan garanteras?

Hoppas dessa frågeställningar kan vara till hjälp i ditt viktiga arbete för att säkerställa en rättvis behandling av elever och deras skolpeng, oavsett om eleven väljer en kommunal eller fristående skola.